

Het volk draagt hij warme liefde toe; zijn taal en zijn leven kent hij door en door, hun lectuur, hun sprookjes, hun vermaken. En hoe hij hun nooden op het hart draagt, getuigen het Wilhelmus, de Apologiën van 1566, de „Trouwe Verma-ninghe” aan de achtergebleven geloovigen in Zuid-Nederland, zijn Adviezen aan de gemeente te Londen, de voorrede op zijn „Schriftuerlijke Lofzangen voor de verstrooyde Nederlandsche gemeenten Jesu Christi, die om 'des geloofs wille uyt haer Vaderlant hebben moeten wijcken”. ³⁴⁾ Ook zijn blijdschap over het merkwaardige ontkomen in 1562 van de Valencijnsche martelaars. ³⁵⁾

Als geleerde wekte hij in zijn tijd, en nog in den onzen, verbazing. „Reeds in Leuven” getuigt de Jezuiet Jan David, bemerkte men uw vernuft, spitsinnich ende sorghelijk verstandt”. ³⁶⁾

Hij typeert den humanistischen edelman zijner dagen. Zijn talenkennis is zeldzaam, breed en diep; zijn theologische be-zenheid lijkt een 19^e-eeuwsch Leuvensch hoogleeraar kortweg onmogelijk. ³⁷⁾ Zonder bedenken aanvaardt hij een uitdaging tot een godgeleerd dispuut met Professor Bajus, die er bij geloofsgenooten geen eer mee inlegt. ³⁸⁾ Uit zijn werken doen 17^e-eeuwsche Hugonoten uitvoerige dogmatische kennis op. ³⁹⁾ Kenner der klassieke, is hij ook liefhebber der moderne letteren. De nieuwe Fransche dichtschool, die den toon ging aangeven, ook in ons land, volgt hij in versificatie en taalgebruik. ⁴⁰⁾ En hij wijst anderen op haar regels, wier verwaarloozing den klank van het Nederlandsche vers bederft. ⁴¹⁾ Want ofschoon vaardig Latijn en Fransch schrijvend, stelt hij de nationale taal en letterkunde het hoogst. Zijn voorbeeld spreekt genoeg; maar ook anders getuigt hij het: Ds. Arnoldus Cornelii spoort hij aan, voort te gaan met in populaire gedichten onze verachteerde en verwaarloosde poëzie op te richten; in zijn tractaat over de opvoeding van jonge edellieden pleit hij met aandrang voor de moedertaal. ⁴²⁾

Oók voor zorgvuldige keur hunner lectuur; ze mag niet kunnen schaden. ⁴³⁾ Kunst en godsdienst en moraal kan hij niet scheiden; hij verblijdt zich „quod Dominus viros excitet qui in lingua excolenda Deum laudent. ⁴⁴⁾

volk

geleerde

= hum. edelm.
taal kennis,
theol. beken-
nisFransche dicht-
schoolvoorstander
moedertaalkennis v. de
lezen werk